

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu kierowniczych stanowisk partyjnych i państwowych PRL

Imiona: Krystyna

Nazwisko: Mańczyk-Kowalska

Nazwisko rodowe: Mańczyk

Miejsce urodzenia: Poznań

Data urodzenia: 01-03-1930

Imię ojca: Teodor

Imię matki: Elżbieta

Dodatkowe informacje: W SD od 9.09.1966. Przewodnicząca Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej od 19.11.1980 do 13.12.1981. Źródło: AAN, SD, 6/173, b.p.

Stanowisko	Komórka organizacyjna	Instytucja	Miejscowość	Partia polityczna	Data rozpoczęcia	Data zakończenia	Źródło informacji
Przewodniczący	Koło Pracowników Służby Zdrowia	Dzielnicowy Komitet Warszawa Mokotów	Warszawa	SD	1967	14-06-1970	AAN, SD, 6/173, b.p.; data końcowa oznacza ostatnią wzmiankę
Członek	Prezydium	Dzielnicowy Komitet Warszawa Mokotów	Warszawa	SD	19-07-1976	21-05-1982	AAN, SD: 2/362, k. 16, 6/173, b.p. (ostatnia wzmianka)
Treść zapisów ewidencyjnych							
Opis materiałów			Stan zachowania			Uwagi	

Krystyna Mańczyk-Kowalska, naczelnik wydziału w Ministerstwie Zdrowia i Opieki Społecznej (MZiOS) w Warszawie, od 16.12.1981 została objęta Kwestionariuszem Ewidencyjnym (KE) krypt. „Klon” zarejestrowanym 23.12.1981 przez Wydz. III Dep. III MSW pod nr. 68500. Poddana inwigilacji, jako jedna z organizatorek NSZZ „Solidarność” w MZiOS, a następnie przewodnicząca Komisji Zakładowej Związku w ministerstwie. Po wprowadzeniu stanu wojennego funkcjonariusz SB 16.12.1981 przeprowadził z nią rozmowę „profilaktyczno-operacyjną” w ramach operacji „Klon”, po której podpisała oświadczenie o „zaniechaniu wszelkiej działalności szkodliwej” dla PRL i przestrzeganiu „obowiązującego porządku prawnego”. W MZiOS w dniach 21-24.12.1981 przeprowadzono rozmowy z wszystkimi członkami ministerialnej „Solidarność” nakłaniając ich do podpisania deklaracji o wystąpieniu ze związku. Spośród ok. 130 związkowców Krystyna Mańczyk-Kowalska jako jedna z 6 osób odmówiła. Wobec tego zaproponowano jej przeniesienie do pracy w przychodni, a w razie odmowy wymówienie z dniem 1.01.1982. Wedle doniesienia agenturalnego „oświadczyła, iż nie podejmie żadnej pracy”, ale wedle meldunku z 27.01.1982 przeniosła się do Państwowego Zakładu Higieny (PZH). Ponieważ kontrola nad PZH znajdowała się w gestii Wydz. III KSMO, wydział ten 8.02.1982 przejął prowadzenie inwigilacji i zarejestrował KE 21.04.1982 pod nr. 33548 i kryptonimem „Zbuntowana”. Krystyna Mańczyk-Kowalska została wezwana na 28.04.1982 do siedziby KSMO na rozmowę, podczas której została ostrzeżona, że „poniesie konsekwencje” w razie rozpoczęcia „działalności związkowej”. W czerwcu 1982 starała się o przyjęcie do pracy w Państwowej Inspekcji Sanitarnej (sanepidzie) we Włocławku, co sprawiło, że została poddana sprawdzeniu przez tamtejszy Wydz. III KWMO. Po zatrudnieniu w sierpniu 1982 w Państwowym Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie funkcjonariusz SB uznał, że Krystyna Mańczyk-Kowalska zaprzestała działalności związkowej i 23.09.1982 wnioskuje o zakończenie sprawy. Inwigilację zakończono formalnie 19.10.1982 z powodu „niestwierdzenia wrogiej działalności”. Materiały sprawy zostały złożone 16.11.1982 w Wydz. „C” KSMO pod sygn. 7446/II. Akta KE zostały wypożyczone 17.01.1984 przez Wydz. IV Biura „W” MSW i zwrócone do archiwum 23.01.1984.

IPN BU 0207/991 (7446/II), mikrofilm IPN BU 01322/2117 (7446/2).